

Hoofdlijnen Essay Grip op samenwerking in de praktijk.

Formele ruimte voor grip

1. Gesprek tussen (deel v/d) raad en portefeuillehouders, voordat een standpunt in het AB wordt ingebracht
2. Samenwerking tussen raden (gelijke moties, gelijke vergadermomenten)

Best practices voor sturing:

1. Sturing en beheersing door raad vanuit inhoud
2. Optimalisering van het gesprek tussen raad en college in informatievoorziening
3. Optimalisering verbinding raden onderling

Ad. 1. Mogelijkheden voor versterking sturing en beheersing raad vanuit inhoud

- a. Stilstaan bij de vraag of in het algemeen extra inzet op samenwerking wenselijk is en hier bewust voor kiezen
- b. Het als gemeente(raad) zelf ontwikkelen van een agenda voor de regio met kaderstellende uitspraken over wat de raad regionaal belangrijk vindt
- c. Kijk eerst wat de lokale inhoudelijke doelstelling is, maar verlies het gezamenlijk belang niet uit het oog. Doe het vroegtijdig (vóór de regionale beleidscyclus), bijv. door middel van expertsessies.
- d. Prioriteren en selectief keuzes maken ('sturing op hoofdlijnen' versus 'verscherpt toezicht'), aanknopingspunten:
 - Beleidsrijke versus beleidsarm
 - Groot versus beperkt financieel belang
 - Nieuwe ontwikkelingen versus business as usual
 - Grote versus kleine samenwerkingen qua schaal (belang versus mate van invloed)
- e. Het onderling verdelen van aandacht/samenwerkingen verdelen met:
 - Raadscommissie samenwerkingen
 - Raadsrapporteurs

Ad. 2 Mogelijkheden voor optimaliseren gesprek tussen raad en college en informatievoorziening

- a. Instellen van een structureel kaderstellend en controlerend debat (1 à 2 keer per jaar) over een deel van de samenwerkingen. Optie aansluitend bij P&C cyclus:
 - Kaderstellend debat voorafgaand aan de begrotingen
 - Controlerend gesprek na de jaarrekeningen
- b. Benutten van raadscommissie(s) voor structurele dialoog (antenne voor hele raad)
- c. Articuleren van de informatiebehoefte en professionaliseren van de informatievoorziening. Bijv. vast format oplegger met:
 - bestaansrecht VP (nut),
 - doelstelling VP (wat wil je bereiken),
 - beoogd en behaald resultaat qua effectiviteit, efficiëntie en draagvlak,
 - oorzaken niet behalen doelstelling, risico-inschatting komende periode.
- d. Gezamenlijk optrekken met de organisatie bij verdere optimalisering gesprek college en raad (in onderling gesprek met ambtelijke organisatie stapsgewijs de agenda en informatieproducten verbeteren)

Ad. 3 Verbinding tussen raden van samenwerkende gemeenten

- a. Verder in posities brengen griffies om verbinding te zoeken:
 - 1) Als griffies VP en colleges verzoeken bijeenkomsten een jaar vooruit plannen
 - 2) gelijktrekken vergaderagenda's voor gelijktijdige bespreking van bijv. moties/zienswijzen
 - 3) delen van informatie en notulen
 - 4) elkaar inlichten bij politieke ontwikkelingen
- b. Verder optimaliseren gesprek tussen partijen (fracties regionaal)

- c. Bijeenkomen van gehele raden
- d. Als gemeenteraden een gezamenlijke commissies instellen, die 3 tot 5 keer per jaar bijeen komt voor meer regionale slagkracht, bijv. als taak:
 - 1) Informeel orgaan vormen waarin raadsvertegenwoordigers acties afstemmen waar afzonderlijke raden verantwoordelijk voor zijn
 - 2) Ervoor zorgen dat alle raden (via colleges) van hun AB-lid scherpe doelstellingen verlangen op inhoud, financiën en legitimiteit/draagvlak
 - 3) Ervoor zorgen dat voortgang op doelstellingen/taken wordt vertaald in gerichte informatiebehoefte raden
 - 4) Sturen op presentatie van informatie in overzichtelijke vorm met gestandaardiseerde oplegger waaruit duidelijk voortgang en risico's blijken
 - 5) Afstemmen welke instrumenten raden willen gebruiken en gedeelde noemer in moties
 - 6) Organiseren bijeenkomsten voor alle voltallige raden 1 x per jaar

Praktische instrumenten

- Voor structurele informatievoorziening:
 - 1. Kadernota samenwerkingsverband vóór 15 april
 - 2. Voorlopig jaarverslag samenwerkingsverband vóór 15 april
 - 3. Ontwerpbegroting samenwerkingsverband tussen 15 april en 15 mei
 - 4. Jaarverslag samenwerkingsverband
 - 5. Jaarverslag gemeente: paragraaf verbonden partijen
 - 6. Raadscommissie verbonden partijen
- Voor incidentele informatievoorziening:
 - 1. Informatierecht t.a.v. college
 - 2. Informatierecht t.a.v. eigen lid AB
 - 3. Informatierecht t.a.v. AB of DB of voorzitter
 - 4. Verzoek rekenkamercommissie: onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid openbaar lichaam.
 - 5. Instellen onderzoekscommissie: onderzoek naar handelen college(lid) binnen samenwerkingsverband
- Voor verantwoording
 - 1. Verantwoording vragen aan lid AB
 - 2. Verantwoording vragen aan college(leden)
- Voor sturing
 - 1. Zienswijzeprocedure (afstemmen met andere raden)
 - 2. Gemeentelijke begroting: paragraaf verbonden partijen
 - 3. Moties (als raad niet bevoegd is)
 - 4. Verordende bevoegdheid (vastlegging beleidsmatige en inhoudelijke keuzes)
 - 5. Beleidsregels
 - 6. Ontslagrecht t.a.v. lid AB, lid bestuur bedrijfsvoeringsorganisatie of lid gemeenschappelijk orgaan
 - 7. Ontslagrecht t.a.v. wethouder
 - 8. Wijziging van de gemeenschappelijke regeling als kaders niet toereikend zijn
 - 9. Uittreding uit de gemeenschappelijke regeling (of evt. opheffing)